

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

2005 m. gegužės 12 d. Nr. 1050-24-65
Vilnius

1. Santrauka

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – Kultūros ministerija) 2004 metais vykdė vienuolika programų.

Kultūros ministerijai šių programų vykdymui 2004 metams patvirtinta iš valstybės biudžeto 128044,0 tūkst. Lt, 1800,5 tūkst. Lt skirta iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo ir 2954,0 tūkst. Lt – minimaliai mėnesinei algai ir bazinei mėnesinei algai padidinti, 2586,7 tūkst. Lt sudarė Specialiosios kultūros paslaugų teikimo programos viršplaninės pajamos. Bendra valstybės biudžeto asignavimų suma – 135385,2 tūkst. Lt, gauta 133924,7 tūkst. Lt, panaudota 133882,2 tūkst. Lt.

Kultūros ministerijos valstybinio audito ataskaitoje pateikiame finansinės veiklos rezultatus, pastebėjimus ir rekomendacijas. Surinkome pakankamai audito įrodymų, kurie leidžia pareikšti pagrįstą nuomonę apie Kultūros ministerijos 2004 metų suvestinę finansinę atskaitomybę.

Atkreipėme dėmesį, kad biudžetinių įstaigų pateiktos finansinės ataskaitos, naudojant Kultūros ministerijos vykdomų programų lėšas, neleidžia įsitikinti, kad visos lėšos panaudotos pagal paskirtį, nes patirtos faktinės išlaidos nurašytos be tinkamų apskaitos dokumentų.

2. Audito užduotis

Valstybinį finansinį auditą atlikome Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-jo departamento direktorės 2004-06-16 pavedimu Nr. 1050-24.

Audituojamas subjektas yra asignavimų valdytojas – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, adresas: J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, kodas 8868367.

Kultūros ministerijos steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė, kodas 8860457.

Audituojamu laikotarpiu kultūros ministro pareigas ėjo Roma Žakaitienė ir Vladimiras Prudnikovas (nuo 2004 m. gruodžio mėnesio), vyriausioji buhalterė – Violeta Vasiljevienė.

Auditauta 2004 metų suvestinė finansinė atskaitomybė.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turą, dalis.

Ataskaita nurodo tik audito metu atliktus dalykus ir nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas Valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Atlikome auditą pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad pateiktų pakankamus, patikimus ir tinkamus įrodymus, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų. Audito metu buvo atliktas finansinės atskaitomybės ir sandorių auditas, apimantis apskaitos dokumentų ištyrimą, vidaus kontrolės ir finansų valdymo informacijos, sudarytų sutarčių ir sprendimų, susijusių su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo teisėtumo tyrimą.

Atlikome Kultūros ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso, Pažymos dėl turto trūkumų 2004 m., Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitos, Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2004 m. apyskaitos, Pajamų įmokų į biudžetą 2005-01-01 ataskaitos, Debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo 2005-01-01 ataskaitos, Finansinio turto 2004 m. apyskaitos, Įstaigos etatų ir struktūros plano įvykdymo 2005-01-01 ataskaitos auditą.

Siekdami finansinio audito tikslo, mes ištyrėme vidaus kontrolę ir nustatėme galimos rizikos veiksnius, susijusius su institucijos veikla bei apskaitos sistemomis, įvertinome galimybes pasinaudoti Kultūros ministerijos Vidaus audito tarnybos auditorių darbu.

Įvertinę piniginių (centralizuotų) lėšų paskirstymo ir atsiskaitymo, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, ilgalaikio materialaus turto, gauto ir perduoto pagal panaudos sutartis, finansinio turto, debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo (gautinų ir mokėtinų lėšų), lėšų, skirtų projektų vykdymui aukščiausio lygio finansų valdymo kontrolės procedūrų veikimą, gavę tvirtinimus turto metinės inventorizacijos metu, kurioje dalyvavome stebėtojo teisėmis, atlikome mažos ir didelės apimties savarankiškas (detalias) procedūras, sumažinančias audito riziką, parengėme audito programas (lėšų, skirtų iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo, ilgalaikio materialaus turto, gauto ir perduoto pagal panaudos sutartis, darbo užmokesčio, įskaitant socialinio draudimo įmokas, išlaidų, sąskaitų uždarymo) bei su šiomis sritimis susijusių sandorių auditą.

4. Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Kultūros ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, įregistruota 1997-09-22. Svarbiausieji Kultūros ministerijos uždaviniai yra:

- sudaryti sąlygas nacionalinės kultūros tęstinumui, plėtrai ir sklaidai, laisvai visuomenės kultūros raiškai, dalyvavimui kultūrinėje veikloje ir kultūros vertybių apsaugai;
- remiantis Lietuvos kultūros ir meno tarybos, visuomeninės organizacijos Lietuvos kultūros savivaldos kolegijos, kultūros ir meno sričių ekspertų komisijų pasiūlymais, bendradarbiaujant su kitomis valstybės valdymo ir savivaldybių institucijomis ir perimant naudingą pasaulio valstybių kultūros organizavimo patirtį, įgyvendinti ir koordinuoti valstybės kultūros politiką profesionaliojo ir tradicinio meno, teatro, muzikos, dailės, kino, muziejų, bibliotekų, leidybos, kultūros vertybių apsaugos srityse, taip pat valstybės politiką autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos ir visuomenės informavimo srityse.

Kultūros ministro patvirtinta apskaitos politika įgyvendinama, atsižvelgiant į patvirtintas programas bei atliekamas funkcijas ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka ir kitais teisės aktais.

Kultūros ministerijos vidaus kontrolės sistema atitinka Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) nuostatas ir Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu (2003-05-08 Nr. 1K-123) patvirtintus Finansų kontrolės reikalavimus. Tačiau taikomos turto apsaugos, iš dalies finansuojamų projektų pagal sudarytas sutartis, programų vykdymo užtikrinimo vidaus kontrolės procedūros yra nepakankamai veiksmingos.

Kultūros ministerijai programų vykdymui 2004 metais Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2003-12-11 Nr. IX-1884 su vėlesniais pakeitimais) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-07-21 nutarimo Nr. 926 redakcija) buvo patvirtinta iš viso 128044,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš jų 87848,0 tūkst. Lt – išlaidoms iš viso (iš jų 19497,0 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui) ir 40196,0 tūkst. Lt – turtui įsigyti.

Įvertinus prieš tai minėtu nutarimu skirtus (planinius) biudžeto asignavimus Kultūros ministerijos vykdomoms programoms, patvirtinta:

17 1 Meninės kūrybos ir veiklos rėmimui	– 13139,0 tūkst. Lt;
17 2 Subsidijoms teatrams ir koncertinėms įstaigoms	– 26669,0 tūkst. Lt;
18 1 Tarptautinių kultūros ryšių plėtrai	– 3837,0 tūkst. Lt;
18 2 Lietuvos įvaizdžio formavimui	– 300,0 tūkst. Lt;
19 1 Visuomenės informaciniam aprūpinimui	– 55352,0 tūkst. Lt;
19 2 Muziejų apsaugos stiprinimui	– 700,0 tūkst. Lt;
20 1 Kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimui	– 3635,0 tūkst. Lt;
21 1 Paveldo ir istorinės atminties išsaugojimui	– 949,0 tūkst. Lt;
21 2 Valdovų rūmų atstatymui	– 17000,0 tūkst. Lt;
21 3 Lietuviškos spaudos atgavimo 100-mečio programai	– 1540,0 tūkst. Lt;

88 1 Specialiajai kultūros paslaugų teikimo programai

– 4923,0 tūkst. Lt.

Iš viso: 128044,0 tūkst. Lt.

Prieš tai minėtas programas vykdė Kultūros ministerija (asignavimų valdytojas) ir keturiasdešimt viena jai pavaldi įstaiga, iš jų:

17 1 „Meninės kūrybos ir veiklos rėmimas“ – Kultūros ministerija ir dvi jai pavaldžios įstaigos (Šiuolaikinio meno centras, Specialiosios paskirties UAB „Lietuvos kinas“);

17 2 „Subsidijos teatrams ir koncertinėms įstaigoms“ – Kultūros ministerija ir penkiolika pavaldžių įstaigų (Kauno valstybinis muzikinis teatras, Kauno valstybinis akademinis dramos teatras, Klaipėdos dramos teatras, Klaipėdos muzikinis teatras, Lietuvos rusų dramos teatras, Šiaulių dramos teatras, Juozo Miltinio dramos teatras, Jaunimo teatras, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras, Kauno lėlių teatras, Vilniaus teatras „Lėlė“, Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“, Valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, Valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras „Trimitas“, Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras);

18 1 „Tarptautinių kultūros ryšių plėtra“ – Kultūros ministerija ir viena jai pavaldi įstaiga (Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija);

18 2 „Lietuvos įvaizdžio formavimas“ – Kultūros ministerija;

19 1 „Visuomenės informacinis aprūpinimas“ – Kultūros ministerija ir dvidešimt keturios pavaldžios įstaigos (Kauno valstybinis muzikinis teatras, Kauno valstybinis akademinis dramos teatras, Klaipėdos dramos teatras, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras, Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešoji biblioteka, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Klaipėdos apskrities I. Simonaitytės viešoji biblioteka, Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Klaipėdos jūrų muziejus-akvariumas, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus, Žemaičių vyskupystės muziejus, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Lietuvos aviacijos muziejus, Maironio lietuvių literatūros muziejus, Kauno IX forto muziejus, Lietuvos liaudies buities muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Trakų istorijos muziejus, Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus, Etnokosmologijos muziejus, Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija, Trakų istorinis nacionalinis parkas, Lietuvos Kultūros darbuotojų tobulinimosi centras);

19 2 „Muziejų apsaugos stiprinimas“ – Kultūros ministerija;

20 1 „Kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas“ – Kultūros ministerija ir dvi jai pavaldžios įstaigos (Viešoji įstaiga „Taurakalnio kultūros centras“, Lietuvos liaudies kultūros centras);

21 1 „Paveldo ir istorinės atminties išsaugojimas“ – Kultūros ministerija;

21 2 „Valdovų rūmų atstatymas“ – viena jai pavaldi įstaiga (Valstybės įmonė „Vilniaus pilių direkcija“);

21 3 „Lietuviškos spaudos atgavimo 100-mečio programa“ – Kultūros ministerija;

88 1 „Specialioji kultūros paslaugų teikimo programa“ – dvidešimt dvi pavaldžios įstaigos (Šiuolaikinio meno centras, Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešoji biblioteka, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Klaipėdos apskrities I. Simonaitytės viešoji biblioteka, Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Klaipėdos jūrų muziejus-akvariumas, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus, Žemaičių vyskupystės muziejus, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Lietuvos aviacijos muziejus, Maironio lietuvių literatūros muziejus, Kauno IX forto muziejus, Lietuvos liaudies buities muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Trakų istorijos muziejus, Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus, Etnokosmologijos muziejus, Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija, Trakų istorinis nacionalinis parkas, Lietuvos Kultūros darbuotojų tobulinimosi centras, Lietuvos liaudies kultūros centras).

Gautus asignavimus asignavimų valdytojas – Kultūros ministerija – paskirstė taip: ministerijai programų vykdymui – 37762,0 tūkst. Lt, arba 29,5 proc. (128044,0 tūkst. Lt) bendrųjų biudžeto asignavimų, o ministerijos pavaldžių institucijų programų vykdymui – 90282,0 tūkst. Lt, arba 70,5 proc. (128044,0 tūkst. Lt) bendrųjų biudžeto asignavimų.

Kultūros ministerija 2004 metais programų vykdymui iš viso gavo 133924,7 tūkst. Lt, arba 98,9 proc. šamatoje numatytų biudžeto asignavimų.

Kultūros ministerijos pateiktoje suvestinėje Biudžeto išlaidų šamatų įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės išlaidos pagal ekonominės klasifikacijos kodus neviršijo patikslintos ataskaitinio laikotarpio šamatos.

Papildomai 1800,5 tūkst. Lt gauta iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo, panaudota 1797,5 tūkst. Lt, nes Trakų istorijos muziejus, kuriam buvo skirta 93,8 tūkst. Lt gaisro nuniokotam Trakų pusiasalio pilies šiaurės vakarų bokštui remontuoti, faktiškai 2005-01-01 neatliko remonto darbų už 3,0 tūkst. Lt, 2954,0 tūkst. Lt skirta minimaliai mėnesinei algai ir bazinei mėnesinei algai padidinti (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-19 nutarimas Nr. 592 „Dėl asignavimų paskirstymo“) ir 2586,7 tūkst. Lt sudarė Specialiosios kultūros paslaugų teikimo programos viršplaninės pajamos. Bendra patvirtinta ir patikslinta 2004 metų šamata pagal suvestinę Kultūros ministerijos Biudžeto išlaidų šamatos įvykdymo ataskaitą 2005-01-01 (forma Nr. 2) sudarė 135385,2 tūkst. Lt, gauti asignavimai – 133924,7 tūkst. Lt (negauta 1460,5 tūkst. Lt), kasinės išlaidos – 133882,2 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 132466,3 tūkst. Lt.

Kultūros ministerijos sistemoje 2004 metais įsigyta ilgalaikio turto už 18734,8 tūkst. Lt, nurašyta, perduota kitoms biudžetinėms įstaigoms ar perkelta iš vienos subsąskaitos į kitą už 9408,6 tūkst. Lt.

Ilgalaikio turto balansinė vertė metų pabaigoje padidėjo 8808,0 tūkst. Lt (likutis 106438,8 tūkst. Lt metų pabaigoje ir likutis 97630,8 tūkst. Lt metų pradžioje). Tai parodyta suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse.

Kultūros ministerija 2004 metais perėmė pastatą, kurio likutinė indeksuota vertė 132,8 tūkst. Lt, Klaipėdoje iš Viešosios įstaigos Skulptorių kūrybinės studijos. Vytauto Didžiojo karo muziejus 2004 metais Lietuvos Respublikos Prezidentūros kanceliarijai perdavė pastatą Kaune, kurio balansinė vertė 5514,6 tūkst. Lt, ilgalaikio turto – už 137,3 tūkst. Lt, trumpalaikio turto – už 59,2 tūkst. Lt. Kauno pilies pastatą, kurio balansinė vertė – 235,6 tūkst. Lt, perdavė Kauno miesto savivaldybei. Maironio lietuvių literatūros muziejuje, atlikus S. Nėries memorialinio muziejaus pastato rekonstrukciją, padidėjo 1653,6 tūkst. Lt pastatų balansinė vertė.

Kito ilgalaikio nenaudojamo ir netinkamo (negalimo) naudoti turto nurašyta už 442,4 tūkst. Lt. Šis turtas nurašytas atlikus metines inventorizacijas ir nustatčius, kad turtas fiziškai ir morališkai nusidėvėjęs ir nenaudojamas. Didžiąją nurašyto turto dalį sudarė kompiuterinė technika, kuri buvo įsigyta 1994–1995 metais ir fiziškai bei morališkai yra nusidėvėjusi.

Trumpalaikio turto likutis metų pabaigoje padidėjo 1239,8 tūkst. Lt (likutis 14861,0 tūkst. Lt metų pabaigoje ir 13621,2 tūkst. Lt likutis metų pradžioje) dėl 1014,6 tūkst. Lt apskričių bibliotekų padidėjusios trumpalaikio turto sumos vertine išraiška.

Atsargų likutis metų pabaigoje padidėjo 280,9 tūkst. Lt (likutis 1408,8 tūkst. Lt metų pabaigoje ir likutis 1127,9 tūkst. Lt metų pradžioje), nes įstaigos įsigijo įvairių ūkinių, kanceliarinių prekių.

Specialiajai kultūros paslaugų teikimo programai (88 1) pagal suvestinę finansinę atskaitomybę patvirtinta 4923,0 tūkst. Lt. Kultūros ministerija 2004 metais įmokėjo į valstybės biudžetą 6857,9 tūkst. Lt (1934,9 tūkst. Lt viršplaninių įmokų į biudžetą). Valstybės išdas grąžino ir Kultūros ministerija panaudojo 6093,3 tūkst., o negrąžino 764,6 tūkst. Lt 2004 metais įmokėtų lėšų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 9 d. nutarimu Nr. 140 „Dėl Valstybės investicijų 2004–2006 metų programoje numatytų 2004 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-12-06 nutarimo Nr. 1585 redakcija) Kultūros ministerijos pavaldžioms institucijoms 2004 metais iš valstybės biudžeto skirta investicinių lėšų 39917 tūkst. Lt, iš jų: 2420,0 tūkst. Lt Valstybinio Vilniaus mažojo teatro pastato Gedimino pr. 22, Vilniuje rekonstravimui; 6500 tūkst. Lt bibliotekos Klaipėdoje statybai; 500 tūkst. Lt muzikinio instrumentarijaus įsigijimui; 5500 tūkst. Lt G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos pastatų rekonstravimui; 1000 tūkst. Lt bibliotekų kompiuterizavimui; 1000 tūkst. Lt Klaipėdos dramos teatro pastato kapitaliniam remontui; 1200 tūkst. Lt Kauno valstybinio muzikinio teatro pastato Laisvės al. 91, Kaune rekonstravimui; 1536 tūkst. Lt S. Nėries memorialinio muziejaus pastato rekonstravimui; 1150 tūkst. Lt Kultūros

ministerijos administracinio pastato J. Basanavičiaus g. 5, Vilniuje rekonstravimui; 400 tūkst. Lt Kernavės archeologijos ir istorijos muziejaus pastato rekonstravimui; 550 tūkst. Lt Šiaulių „Aušros“ muziejaus Ch. Frenkelio rūmų rekonstravimui; 300 tūkst. Lt Kauno dramos teatro pastato rekonstravimui; 363 tūkst. Lt ilgalaikio turto įsigijimui; 100 tūkst. Lt Liaudies buities muziejaus rekonstravimui; 17398 tūkst. Lt Valstybės įmonei Vilniaus pilių direkcijai investicijų projektų įgyvendinimui, iš jų: 17000 tūkst. Lt Valdovų rūmų atstatymui; 398 tūkst. Lt išskolinimo kreditoriams už keltuvo į Gedimino kalną įrengimo darbams padengti.

Investicinės lėšos bibliotekų kompiuterizavimui buvo naudojamos įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-09-17 nutarimą Nr. 1454 „Dėl Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003-2013 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 92-3943). Atsižvelgdama į sudarytas sutartis su kompiuterinės įrangos tiekėjais (2004 m. rugpjūčio 19 d. sutartis Nr. KOMP04/3, KOMP04/4; 2003 m. rugsėjo 11 d. sutartis Nr. 03/552; 2003 m. rugsėjo 16 d. sutartis Nr. 03/556) ir į Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo programos įgyvendinimo darbo grupės, sudarytos kultūros ministro 2002 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 469, pateiktus pasiūlymus (2004-08-06 posėdžio protokolas Nr. 3), kultūros ministro 2004-08-25 įsakymu Nr. IV-215 „Dėl kompiuterinės įrangos paskirstymo 2004 metams“ patvirtintas Kompiuterinės įrangos paskirstymo savivaldybių viešosioms bibliotekoms 2004 metams sąrašas. Kultūros ministerija, vykdydama Visuomenės informacinio aprūpinimo programą, centralizuotai nupirko kompiuterinės technikos už 999,9 tūkst. Lt ir perdavė bibliotekoms.

Kultūros ministerija 2004 metais panaudojo 1150,0 tūkst. Lt investicinių lėšų, skirtų prieš tai minėtu nutarimu Administracinio paminklosauginio pastato J. Basanavičiaus g. 5, Vilniuje investicijų projekto įgyvendinimui, pavedant užsakovo funkcijas Uždarajai akcinei bendrovei (toliau – UAB) „Lietuvos paminklai“ (2004-01-16 sutartis Nr. 04/BR-01). UAB „Lietuvos paminklai“, vykdydama prieš tai minėtą sutartį, 2004 metais atliko darbų už 1150,0 tūkst. Lt, t. y. tiek, kiek buvo numatyta 2004 metų Valstybės investicijų programoje.

Šio pastato rekonstravimo darbai 2004 metais nebuvo baigti ir bus tęsiami 2005 metais iki visiško sutartinių įsipareigojimų įvykdymo.

Asignavimų valdytojas – Kultūros ministerija gautus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas ir patvirtintas sąmatas savo vadovaujamos ir pavaldžių institucijų programų vykdymui, neviršijant šioms programoms patvirtintų bendrųjų asignavimų (išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti).

Biudžetinių lėšų likutis 2004 metų pabaigoje, pateiktas Kultūros ministerijos suvestinėje finansinėje ataskaitoje, buvo 153,8 tūkst. Lt. Šį likutį sudarė kultūros atašė pereinamieji likučiai užsienio bankų sąskaitose.

Kultūros ministerijos finansinio turto likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažėjo 78,1 tūkst. Lt (metų pradžioje sudarė 5595,3 tūkst. Lt, o ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 5517,2 tūkst. Lt).

Kreditoriniai įsiskolinimai, palyginus ataskaitinio laikotarpio pradžią ir pabaigą, padidėjo nuo 1277,3 tūkst. Lt iki 1972,5 tūkst. Lt. Iš šios sumos biudžeto lėšų kreditorinis įsiskolinimas sumažėjo nuo 863,8 tūkst. Lt iki 227,5 tūkst. Lt.

Debitoriniai įsiskolinimai 2004 metų pabaigoje palyginus su metų pradžia padidėjo nuo 1134,1 tūkst. Lt iki 1622,1 tūkst. Lt. Iš jų biudžeto lėšų debitorinis įsiskolinimas padidėjo atitinkamai nuo 766,5 tūkst. Lt iki 1408,8 tūkst. Lt.

Kultūros ministerijos Suvestinio balanso 01 nebalansinėje sąskaitoje „Išsinuomotas ilgalaikis turtas pagal kitas sutartis“ (78 eilutė) likutis metų pabaigoje padidėjo 11175,3 tūkst. Lt (likutis 23965,0 tūkst. Lt metų pabaigoje ir likutis 12789,7 tūkst. Lt metų pradžioje), nes pavaldžios įstaigos, atlikusios valstybinės žemės teisinę registraciją nekilnojamojo turto registre 2004 metais, įskaitė į šią sąskaitą žemės sklypų, naudojamų panaudos būdu, vertę nominalia kaina.

5. Audito metu nustatyta

1. Dalykai, susiję su Kultūros ministerijai pavaldžių įstaigų vidaus kontrolės sistema apsaugant ilgalaikį turtą, į kuriuos turėtų būti atkreiptas atitinkamo lygio vadovų dėmesys

Per ataskaitinį laikotarpį Kultūros ministerijai pavaldžiose įstaigose nustatyta turto grobstymų už 5,3 tūkst. Lt, išieškota iš kaltų asmenų 2,6 tūkst. Lt. Iš šio skaičiaus:

- Iš Vilniaus rajono centrinės bibliotekos komplektavimo skyriaus pavogta 2 kompiuteriai ir 2 spausdintuvai, kurių likutinė vertė 2,2 tūkst. Lt;
- Iš Lazdijų rajono viešosios bibliotekos pavogtas kompiuteris, kurio likutinė vertė 0,7 tūkst. Lt. Šią likutinę 0,7 tūkst. Lt turto vertę biblioteka pervedė į ministerijos sąskaitą, o ši grąžino į valstybės biudžetą;
- Iš Šiuolaikinio meno centro pavogta 4 skaitmeniniai DVD vaizdo grotuvai, kurių likutinė vertė 1,9 tūkst. Lt. Vagystė įvyko projekto „Lux Europea“ Kopenhagoje (Danija) parodos metu. Organizatoriai ir parodos dalyviai už pavogtus daiktus grąžino pinigus;
- Gruodžio mėnesį nuo pastato, priklausančio Vytauto Didžiojo karo muziejui, pavogta iškaba „Fondų skyrius“, kurios vertė 0,5 tūkst. Lt.

Apie visas įvykdytas vagystes pranešta policijai. Policijoje užvestos bylos ir pradėti tyrimai.

Pastebėjimas. Atkreiptinas dėmesys į kontrolės procedūrų stiprinimą, siekiant užkirsti kelią ilgalaikio turto praradimui ir vagystėms.

2. Dalykai, susiję su Kultūros ministerijos vidaus kontrolės sistema naudojant ir apskaitant biudžeto asignavimus

Kultūros ministerija iš dalies finansavo Lietuvos istorijos instituto vykdomus projektus ir pagal sudarytas sutartis pervedė jam lėšas:

1. 2004-03-29 sutartis Nr. E04/30, 20 1 „Kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas programa“, pervesta 12,0 tūkst. Lt ir panaudota 12,0 tūkst. Lt;
2. 2004-04-09 sutartis Nr. SA04/26, pervesta 32,6 tūkst. Lt, iš jų: 18,3 tūkst. Lt panaudota, 14,3 tūkst. nepanaudota ir gražinta į Kultūros ministerijos biudžetinę sąskaitą;
3. 2004-05-20 sutartis Nr. LE 04/63, 19 1 „Visuomenės informacinis aprūpinimas“, pervesta 6,0 tūkst. Lt ir panaudota 6,0 tūkst. Lt;
4. 2004-06-23 sutartis Nr. SA 04/50, 21 3 „Lietuviškos spaudos atgavimo 100-mečio programa“, pervesta 20,7 tūkst. Lt, iš jų: 20,1 tūkst. Lt panaudota, 0,6 tūkst. Lt nepanaudota ir gražinta į Kultūros ministerijos biudžetinę sąskaitą;
5. 2004-11-25 sutartis Nr. SA 04/116, pervesta 3,3 tūkst. Lt ir panaudota 3,3 tūkst. Lt;
6. 2004-11-25 sutartis Nr. SA 04/117, 21 3 „Lietuviškos spaudos atgavimo 100-mečio programa“, pervesta 78,1 tūkst. Lt ir panaudota 78,1 tūkst. Lt.

Kultūros ministerija iš viso pervedė Lietuvos istorijos institutui 152,7 tūkst. Lt, iš jų buvo 137,8 tūkst. Lt panaudota, 14,9 tūkst. Lt nepanaudota ir gražinta į Kultūros ministerijos biudžetinę sąskaitą.

Lietuvos istorijos institutas šias lėšas panaudojo ir atsiskaitė apie jų faktinį panaudojimą pateikdamas Kultūros ministerijai (lėšų davėjui) Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitą (forma Nr. 2) viena eilute ir vienu straipsniu 2.8.1.1.1.1 Einamiesiems tikslams ir 2004 metų ataskaitą, o išleidus leidinį, pagal pateiktus tiražo paskirstymus – 2004-12-30 krovinio važtaraštį serija KVS2 Nr. 0187113 (2004-11-25 sutartis Nr. SA 04/117).

(1) pastebėjimas. Manome, kad asignavimų valdytojas, būdamas atsakingas už skirtų biudžeto asignavimų naudojimą pagal paskirtį, turėtų atkreipti dėmesį į šių programų lėšų naudojimo kontrolę, nes organizacijų pateiktos finansinės ataskaitos neleidžia įsitikinti, kad visos lėšos panaudotos pagal paskirtį, kad ūkinės operacijos tikrai įvyko ir jos buvo atliktos pagal įstatymus ir kitus teisės aktų reikalavimus, kad ūkinės operacijos finansinėse ataskaitose atskleistos laikantis apskaitos principų ir taisyklių.

(2) pastebėjimas. Asignavimų valdytojas nevykdė tinkamos apskaitos kontrolės, nes vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 1 dalimi – visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, o šiuo atveju Lietuvos istorijos instituto patirtas 137,8 tūkst. Lt faktinės išlaidas

nurašė be tinkamų apskaitos dokumentų, remdamasis pateikta Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo finansine ataskaita (forma Nr. 2) ir 2004 m. ataskaita.

Dėl šios priežasties mes negalėjome pritaikyti audito procedūrų, kad įsitikintume, jog nurašytos 137,8 tūkst. Lt faktinės išlaidos be tinkamų apskaitos dokumentų yra įvertintos teisinga suma, užregistruotos visos ir atitinkamu laikotarpiu, finansinėje atskaitomybėje atskleistos taikant apskaitos principus ir taisykles, ūkinės operacijos, susijusios su patirtų faktinių išlaidų nurašymu, tikrai įvyko bei atliktos pagal Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus.

3. Dalykai, susiję su Kultūros ministerijos lėšų, skirtų projektų vykdymui, panaudojimu darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms bei ilgalaikio turto įsigijimui

Remiantis atliktais auditais nustatyta, kad atskirais atvejais biudžetinės įstaigos Kultūros ministerijos skirtas ir gautas lėšas projektų vykdymui panaudojo darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms bei ilgalaikio turto įsigijimui.

Lietuvių kalbos institutui (toliau – Institutas) pagal su juo sudarytas sutartis buvo pervesta iš viso 169,7 tūkst. Lt, iš jų: 2004-05-03 Nr. SA 04/32 – 60,1 tūkst. Lt, 2004-10-28 Nr. SA 04/102 – 67,9 tūkst. Lt, 2004-11-23 Nr. SA 04/113 – 6,7 tūkst. Lt, 2004-12-24 Nr. SA 04/142 – 35,0 tūkst. Lt. Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo šimtmečio programos įgyvendinimui (21 3). Prie sutarčių pateiktos sąmatos, kurios yra prieš tai minėtų sutarčių neatskiriamos dalys. Institutas iš Kultūros ministerijos pervestų lėšų projektų vykdymui įsigijo ilgalaikio nematerialaus turto už 32,8 tūkst. Lt, o atsiskaitė ministerijai (lėšų davėjui) pateikdamas Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitą (forma Nr. 2), kurioje parodė viena eilutę ir vienu straipsniu, kad 2.8.1.1.1.1 Einamiesiems tikslams (84 eilutė) ir 2004 m. ataskaitą apie faktinį lėšų panaudojimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtinta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka nustato, kokia tvarka yra skiriamos valstybės biudžeto lėšos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti valstybės institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, savivaldybių įstaigoms ir įmonėms.

Kultūros ministerija Institutui neskyrė valstybės biudžeto lėšų ilgalaikiam nematerialiajam turtui įsigyti, tačiau Institutas, panaudodamas valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam nematerialiajam turtui įsigyti, nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimo Nr. 478 nuostatų.

Lietuvių kalbos institutas iš Kultūros ministerijos skirtų ir gautų lėšų projektų vykdymui panaudojo iš viso 8,6 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, iš jų: 6,5 tūkst. Lt panaudojo darbo užmokesčiui ir 2,1 tūkst. Lt – socialinio draudimo įmokoms.

(1) pastebėjimas. Atkreipiame jūsų dėmesį, kad darbo užmokesčio mokėjimas nepriskiriamas šiai klasifikacijos grupei.

Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų tvarkos tobulinimo“ ir 1991-11-23 nutarimas Nr. 483 „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo“ reglamentuoja minėtų įstaigų ir institucijų darbuotojų darbo užmokesčio, priedų, priemonių ir vienkartinių piniginių išmokų mokėjimą iš darbo užmokesčio fondo lėšų. Taigi mokant šių įstaigų ir institucijų darbuotojams darbo užmokestį iš pervedimų lėšų, nei jo dydžio, nei jo skyrimo ir mokėjimo tvarkos nereglamentuoja joks teisės aktas, todėl darbo užmokestis, priedai ir priemonės mokamos neriboto dydžio.

Kultūros ministerija nurašė Lietuvių kalbos instituto patirtas 169,7 tūkst. Lt faktines išlaidas be tinkamų apskaitos dokumentų, t. y. pagal pateiktą Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitą (forma Nr. 2) ir 2004 m. įvykdymo ataskaitą.

(2) pastebėjimas. Šiuo atveju mūsų pastebėjimas asignavimų valdytojui yra analogiškas pastebėjimams, nurodytiems 2 dalyje dėl apskaitos kontrolės naudojant ir apskaitant biudžeto asignavimus ir išlaidų nurašymo be tinkamų apskaitos dokumentų.

Dėl šios priežasties mes negalėjome pritaikyti audito procedūrų, kad įsitikintume, jog nurašytos 169,7 tūkst. Lt faktinės išlaidos be tinkamų apskaitos dokumentų yra įvertintos teisinga suma, užregistruotos visos ir atitinkamu laikotarpiu, finansinėje atskaitomybėje atskleistos taikant apskaitos principus ir taisykles, ūkinės operacijos, susijusios su patirtų faktinių išlaidų nurašymu, tikrai įvyko bei atliktos pagal Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus.

4. Dalykai, susiję su lėšų, skirtų projektų vykdymui ir nustatyta atsiskaitymo tvarka už jų panaudojimą, forma

Kultūros ministerijoje, prasidėjus kiekvieniems finansiniams metams, vyksta ekspertų komisijų posėdžiai ir nusprendžiama, kurios programos ar projektai bus remiami. Vadovaujantis ekspertų komisijų posėdžių medžiaga, išleidžiamas įsakymas, kuriame nurodyta projekto pavadinimas, remiama suma, įstaiga, atsiskaitymo už įvykdytą projektą sąlygos, terminai. Vadovaujantis įsakymu, sudaroma finansavimo sutartis, sąmata. Pasirašius sutartį, pinigai pervedami į biudžetinę sąskaitą. Dažniausiai apmokėjimas vykdomas tiesiogiai iš Valstybės iždo. Pasibaigus atskaitiniam laikotarpiui, už pinigus atsiskaitoma sutartyje numatytais sąlygomis, t. y. Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaita (forma Nr. 2) viena eilute ir vienu straipsniu, ataskaita apie faktinį lėšų panaudojimą, kurios forma patvirtinta kultūros ministro įsakymu be apskaitos dokumentų.

Suvestinė finansinė atskaitomybė sudaroma įstaigų, vykdžiusių projektą, nustatytų atsiskaitymo formų pagrindu, nereikalaujant pagrįsti nurodytas faktines išlaidas.

Pastebėjimas. Manome, kad siekiant sustiprinti paskesniąją biudžeto asignavimų kontrolę, reikia numatyti atsiskaitymo formą, kad patirtos faktinės išlaidos būtų patvirtintos apskaitos dokumentais, nes šiuo metu nustatyta ir naudojama atsiskaitymo forma neatitinka šios nuostatos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 4 str. 6 d. 1 p., viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris arba apskaitos tarnybos vadovas atsako už tinkamą apskaitos tvarkymo kontrolę.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 2 p., biudžetinių įstaigų vyriausieji finansininkai (buhalteriai) užtikrina, kad ataskaitiniai duomenys būtų teisingi, o vadovaujantis minėtų nuostatų 19 p., biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymui kontroliuoti reikia informacijos, kurios pagrindinis šaltinis yra atskaitomybė. Jos teisingumą garantuoja vyriausiasis finansininkas (buhalteris).

6. Pastebėjimai

Kultūros ministro 2004-02-11 įsakymu Nr. ĮV-33 „Dėl programų vykdymo kontrolės užtikrinimo“ paskirti už programų vykdymą atsakingi ministerijos darbuotojai ne visada taikė tinkamas kontrolės procedūras ir užtikrino jiems priskirtų programų įgyvendinimą bei laiku pateikė informaciją (ataskaitas) ministerijos vadovybei apie jų vykdymo eigą. Audito metu preliminariai buvo nustatytos rizikos, kurios Valstybės kontrolės 2005-01-07 raštu Nr. S-(1050-1.10.1)-27 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo rezultatų ir su jais susijusių rizikų“ pateiktos Kultūros ministerijai.

Džiaugiamės, jog atsižvelgus į rašte pateiktus pastebėjimus, kultūros ministro 2005-02-15 įsakymu Nr. ĮV-152 „Dėl programų vykdymo kontrolės užtikrinimo“ buvo paskirti kiti valstybės tarnautojai, atsakingi už programų vykdymą ir galintys kontroliuoti bei užtikrinti jiems priskirtų programų įgyvendinimą.

Džiaugiamės dėl įsigaliojusių ir veikiančių kultūros ministro 2003-07-18 įsakymu Nr. ĮV-266 patvirtintų Kultūros ministerijos Finansų kontrolės taisyklių, o nuo 2004-01-01 įsigaliojusių ir veikiančių jų skyrių: Programoms skirtų biudžeto lėšų sąmatų tvirtinimas, Programų vykdymo kontrolės diegimas, Programų analizės diegimas, Ataskaitų nagrinėjimas, Ataskaitų saugojimas.

Kultūros ministerijos Vidaus audito tarnyba 2005-02-17 raštu „Dėl Valstybės kontrolės pastebėtų rizikų mažinimo“ pateikė ministerijos vadovybei pasiūlymus dėl pastebėtų rizikų, silpninančių ministerijos finansų kontrolę, pašalinimo.

Kultūros ministro 2005-03-22 įsakymu Nr. ĮV-27 „Dėl valstybės biudžeto lėšų filmų gamybai ir kino programų projektams skyrimo tobulinimo“ įpareigotas Profesionalaus ir mėgėjų meno skyrius teisės aktų nustatyta tvarka pateikti kultūros ministrui tvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003-09-05 įsakymo Nr. ĮV-314 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto

lėšų skyrimo filmų gamybos, kino programų ir nacionalinės kino programos projektams tvarkos patvirtinimo“ ir kitų teisės aktų pakeitimo ar papildymo projektus.

Kultūros ministro 2005-04-29 įsakymu Nr. ĮV-193 „Dėl kultūros ministro 2003 m. liepos 18 d. įsakymo Nr. ĮV-266 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo, siekiant sustiprinti valstybės biudžeto lėšų, skirtų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos finansuojamų projektų vykdymui, panaudojimo ir apskaitos kontrolę, pakeistos Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos finansų kontrolės taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. ĮV-266 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“ ir išdėstytas nauja forma minėtų taisyklių 1 priedas (Ataskaitos forma).

7. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje išdėstytus dalykus, siūlome Kultūros ministerijos vadovybei:

1. Užtikrinti ministerijos vykdomų programų vidaus kontrolės procedūras suformuluojant paskirtiems atsakingiems už programų vykdymą darbuotojams konkrečias ir aiškias užduotis teikiant ministerijos vadovybei informaciją (ataskaitas) apie programų vykdymo eigą.

2. Sustiprinti einamosios ir paskesniosios finansų valdymo ir vidaus kontrolės procedūras, užtikrinančias už ministerijos ir jai pavaldžių institucijų vykdomas programas atsakingų asmenų atsakomybę.

3. Sustiprinti paskesniąją biudžeto asignavimų kontrolę, kad įstaigų, vykdžiusių projektus, patirtos faktinės išlaidos būtų patvirtintos apskaitos dokumentais.

4. Stiprinti ilgalaikio turto apsaugos vidaus kontrolės procedūras, siekiant užkirsti kelią ilgalaikio turto praradimui ir vagystėms.

5. Sustiprinti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisingą patirtų faktinių išlaidų įvertinimą ir jų finansinėje atskaitomybėje atskleidimą, laikantis apskaitos principų ir taisyklių, ūkinių operacijų, susijusių su faktinių išlaidų nurašymu, tikrumą bei jas atlikti pagal Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus.

6. Sustiprinti įstaigų, gavusių biudžeto lėšas projektų vykdymui, atsiskaitymo dokumentų kontrolę dėl faktinio lėšų panaudojimo ir numatyti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad pasibaigus programos vykdymo projektui būtų pateiktos Kultūros ministerijai išsamios ataskaitos, kuriose atsispindėtų programoje numatytų tikslų įvykdymas pagal apskaitos dokumentus.

Dėkojame Kultūros ministerijos darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą atliekant 2004 metų finansinės atskaitomybės auditą. Tikimės konstruktyvaus bendradarbiavimo atliekant kitų metų auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005 m. liepos 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą, kurio adresas: Pamėnkalnio g. 27, LT-01113 Vilnius.

Finansinio audito 5-jo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Aldona Čaplikienė

Susipažinome:

Lietuvos Respublikos kultūros ministras

Vladimiras Prudnikovas

Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės
skyriaus vedėja – vyriausioji buhalterė

Violeta Vasiljevienė